

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

במדבר — ב' סיון

(חלק יח)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות

שבוע פרשת במדבר, (אה"ק) כא"כז אייר; (בכל העולם) כח אייר — ה'סיון, ה'תשפ"ב (א)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2022

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

במדבר – ב' סיון

וואָס ווערט בד"כ געלייענט נאָך עצרת, נאָך לפענמים⁶ ווערט זי געלייענט פאָר עצרת, איז אין איר מער די שייכות צו חגה"ש און צום ענין פון מ"ת עצמו.

הנ"ל איז נאָך מער מודגש אין דער קביעות פון שנה זו, ווען שבת פרשת במדבר איז חל ב' סיון⁷, וואָס אין דעם טאָג „אל משה לקדשם לתורה"⁸, אָדער בלשון אדה"ז⁹ „התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה”.

און וויבאלד אַז בכל שנה בחגה"ש, אין זמן מתן תורתנו¹⁰, גיט דער אוי-בערשטער די תורה פונדאָסניי¹¹, און נאָך אין אַ העכערן אופן לגבי דעם יאָר שלפנ"ז¹² – איז מובן אַז פאָר דער קבלת התורה בחגה"ש פון דעם (און יעדן) יאָר זיינען נויטיק די הכנות וואָס זיינען גע-ווען ביי קבלת התורה בפעם הראשונה¹³.

און ווי דאָס איז מודגש אויך בנוגע

(6) בקביעות „ה"ח מעוברת ובה"ש מעוברת” (טור שם).

(7) להעיר שע"פ הלוחות שבטור שם חל ביעוד

ב' קביעות – ב"ח פשוטה, ז"ח מעוברת. ואכ"מ.

(8) מג"א סתצ"ד סק"ד.

(9) סו"ס תצד.

(10) נוסח התפלה דחגה"ש. ראה שו"ע אדה"ז שם בריש הסימן, „ולפי חשבון קביעות ההדשים המסור בידינו . . לעולם יה' חג זה בששה בסיון . . זמן מתן תורתנו”.

(11) נוסף ע"ז „שנותן התורה” (שאומרים בכל יום) הוא לשון הווה, שנותן לנו בכל יום (לקו"ת) סוכות פ. ג. וראה ברכות כב, א. סג, ב) – ראה ד"ה ועשית חג שבועות תש"ה (פמ"ה).

(12) כמובן מאגה"ק סי' יד בנוגע לר"ה. וראה ד"ה ועשית חג שבועות שם.

(13) ראה גם לקו"ש ח"ג ע' 135 ואילך.

א. ס'איז ידוע, אַז „לעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת"¹⁴, און וויבאלד אַז יעדע פרשה האָט אַ שייכות צו דעם זמן וואָס זי ווערט געלייענט², איז מובן, אַז די שייכות פון פ' במדבר צו שבועות³ איז בעיקר אינעם ענין ההכנה⁴ פאָר חגה"ש – צו מ"ת⁵ (משא"כ פ' נשא

(1) טשו"ע חו"ח א"ח סתכ"ח ס"ד. ועד"ז ברמב"ם הל' תפלה פ"ג ה"ב.

(2) של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב.

(3) וכדמשמע מלשון זה גופא „לעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת”, ועד"ז ברמב"ם שם „המנהג הפשוט שיהו קוראין במדבר סיני קודם עצרת”, ואינו מדגיש שמפסיקין בין קללות שבחוב"כ לעצרת בפ' במדבר סיני (כמ"ש בתוד"ה קללות (מגילה לא, ב). תוד"ה וקללים (ב"ב פח, ב) בסופו). וראה לקו"ש ח"ח ע' 1, ובהערות שם.

ולהעיר מהסי' בסדר רב עמרם (הובא בהגה"מ שם ס"א. טשו"ע ולבוש שם ס"ד) מנה ועצרה. ולשון הלבוש שם „ולעולם קורין פ' במדבר שיש בה מניינן של ישראל קודם שבועות”.

וראה גם חזא"ג מהרש"א מגילה שם שמפרש מ"ש בגמ' „כדי שתכלה שנה וקללותי”, „דלכך תקן כן פרשת במדבר קודם עצרת כו' שישבו ישראל למספרם הנזכר בפרשת במדבר”.

(4) וכדמוכח קצת מהרמב"ם כו' הנ"ל, שכתב שהמנהג שקוראין במדבר קודם עצרת, ולא הזכיר שלפעמים קורין גם פ' נשא (אף שבפשוטות י"ל

– דגם אז הרי קריאת במדבר לפני עצרת).

(5) אף שלשון הרמב"ם והטור בהא קורין קודם עצרת [ולהעיר מתוס' ב"ב שם (וכן בהג"מ, לבוש ומג"א שם סק"ד) שמפסיקין בפ' במדבר לפני עצרת כי עצרת הוא ר"ה לפירות האילן שנידונין על הפירות].

הרי מכיון דשבועות הוא „זמן מתן תורתנו” מובן שכל הענינים שבעצרת שייכים זל"ז (ראה פסחים סח, ב (שו"ע אדה"ז או"ח סתצ"ד סי"ח) – ירושלמי ר"ה פ"ד סה"ח).

(*) כ"ה בהגה"מ. ובטשו"ע ולבוש „מנו ועצרו”.

וגו'¹⁸ ובחמישי אמר להם מצות פרישה שיפרשו מנשותיהן היום ומחר ויהיו נכור-נים ליום השלישי¹⁹ שהוא שבת שבו ניתנה התורה.

ולכאורה איז ניט מובן:

א) פֿאַרוואָס ברענגט מען, כולל דער אַלטער רבי, די ראי', אַז „התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה“, פון פסוק „ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגו'²⁰ בעת אַז ביום שלישי, ב' סיון, זיינען געווען אַ סך דיבורים בתור הקדמה למ״ת אָנהויבנדיק פון פֿריעדדיקן פסוק²¹ „כה תאמר לבית יעקב גו' אתם ראיִתם גו'²²“?

אפילו אַז מ'וועט זאָגן, אַז ער וויל ברענגען אַ ראי' פון דעם אויבערשטנס דיבור בנוגע דעם הוה ועתיד, און ניט בשייכות צום עבר („אתם ראיִתם וגו'“) – געפינט מען אויך דאָס פֿריער (פֿאַרן גע-בראַכטן פסוק „ואתם וגו'“): והיייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ;

ב) נאָכמער: אין פשט פון „ואתם תהיו (לי) ממלכת כהנים“ געפינט מען צוויי פירושים: א) דער רמב"ן²³ טייטשט „ותהיו ממלכת משרתי²⁴ וגו'

18) שם, יב.

19) שם, יוד-יא.

20) ובפרט שמשנה מלשון המג"א כנ"ל „דמיד בב' סיון א"ל משה לקדשם לתורה“, ובלבוש שם טו"ס תצג „מפני שהם ימי מצות ימי הגבלה כו'“. 21) יתרו שם, ג-ד.

22) וכן הוא בגמ' (שבת שם) „בתלתא אמר להו ואתם תהיו לי“. ולהעיר מפרשי שם פו, סע"ב (בדברי ר"י) ד"ה בתרי. פי' ר"ח שם פו, סע"א (בדברי רבנו).

23) עה"פ שם.

24) עד"ז בתיב"ע „וכהנין משמשין“. ובת"י „וכהנין“. אלא ש„ממלכת“ כנראה שמפרשים לענין בפ"ע „מלכין קטירי כליא“, „מלכין“.

להלכה, אַז מטעם זה „נוהגין . . שלא להתענות ושלא לאמר תחנון מר"ח¹⁴“.

ב. צו פֿאַרשטיין די שייכות פון פ' במדבר צו דער (התחלת) הכנה למ"ת (כב' סיון), יש להקדים דעם ביאור אין דער אויבנדערמאָנטער הלכה – ובלשון פון אַלטן רבי'ן:

„ונוהגין במדינות אלו שלא להתענות ושלא לאמר תחנון מר"ח עד ח' בו ועד בכלל כו' לפי שמיד אחר ר"ח התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה¹⁵ שבשני בשבת ה' ר"ח¹⁶ ובשלישי בשבת אמר להם¹⁷ ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגו' וברביעי אמר להם מצות הגבלה השמרו לכם עלות בהר

14) שו"ע אדה"ז שם בסוף הסימן.

15) הדיוק בזה שמשנה* התחיל להתעסק עמהם בקבלת התורה, אבל גם בר"ח כבר היתה ההכנה למ"ת מצד בני' דביום הזה באו מדבר סיני (יתרו יט, א וברשי" שם. משבת פו, ב). ויחז שם ישראל נגד ההר כאיש אחד בלב אחד (שם, ב וברשי" – ראה תו"א סז, ג. קט, ג. וראה לקו"ש ח"ג שם. וי"ל (בפנימיות הענינים עכ"פ) שמתעם זה מוסיף אדה"ז „שבשני בשבת ה' ר"ח“ אף שלענין דינא (שלא להתענות ולא לומר תחנון) אין נפק"מ. ואדרבה ר"ח חמיר דבימי הגבלה אינו רק מנהג (שו"ע אדה"ז או"ח סרפ"ח ס"ג). אבל י"ל דמדגישו כיון שמצינו תענית בו – ראה ב"י או"ח סתקע"ט ד"ה כתב הר"ן בסופו. בי"ח סתק"פ סד"ה כתב בה"ג. מג"א ר"ס תיח. ואכ"מ.

16) כדעת רבנן שבת פו, א.

17) יתרו יט, ו.

* להעיר מפ"י הר"ח שבת פו, טע"א): ומפורש בתורה דההוא יומא שחזו כו' ומשה עלה כו' ואמר לי' למיטר לישראל אתם ראיִתם גו' וקאמרי רבנן דההוא יומא לא אמר להו משה לישראל מידי משום חולשי' דאורחא וטרחי', ומשא"כ לדעת רש"י שם פו, טע"ב. פו, רע"א ועד"ז בפ"י עה"ת (יתרו יט, ג) שנטלה ביום שני לבואם מדבר סיני (ראה רא"ש שם ועוד).

לכאורה איז ניט מובן, פאַרוואָס לערנט ניט רש"י דעם טייטש פון וואָרט כהנים כפשוטו, ובפרט רש"י אַליין זאָגט אין אַ פריערדיקער פרשה³¹, „כל לשון כהן – משרת לאלקות הוא“³² (און ווי ס'איז אויך משמע אין זיין פירוש דאָ גופא אַז זיין פירוש איז אַ חידוש – פון דעם וואָס ער דאַרף דאָ אַנקומען צו אַ רא"י והכרח אַז עס מיינט (ניט משרתים, נאָר) שרים „כמה דאת אמר“³³ ובני דוד כהנים היו“)

– והתירוץ³⁴ דעמאָלט איז ניט פאַר- שטאַנדיק וואָס טוט אויף דער פסוק מיט דעם וואָס ער איז ממשיך ומוסיף „וגוי קדוש“ – אַ כהן משרת לאלקות איז דאָך תוכנו קדושה³⁵

קדוש לדבקה באַל הקדוש“, (ע"ד ווי דער מכילתא²⁵ זאָגט „ראוין היו כל ישראל לאכול בקדשים“, ביז ווי דער בעל הטורים זאָגט – „כהנים גדולים“²⁶), (ב) רש"י טייטשט – „שרים“²⁷.

ולכאורה, בשלמא לויט דעם ערשטן טייטש, אַז „ממלכת כהנים“ מיינט אַז זיי וועלן זיין כהנים ממש משרתי ה', איז מובן אַז דאָס איז פאַרבונדן מיט קבלת והתעסקות בתורה – צו זיין איבערגע- געבן, צו זיין אַ משרת ה' דורך תומ"צ; אָבער לויט פירוש רש"י (ועוד) אַז דאָס מיינט „שרים“ – וואָס פאַר אַ שייכות²⁸ האָט דאָס צו קבלת והתעסקות בתורה?²⁹

ג) נאָך „ממלכת כהנים“ איז דער פסוק ממשיך „וגוי קדוש“ – דער אַלטער רבי איז: א) ניט מעתיק די ווערטער, (ב) איז אָבער מרמז אויף זיי מיט „גוי“³⁰.

ג. וי"ל דעם ביאור בכל זה, ובהקדים:

(31) ויגז מו, כב.
(32) ובתצוה (כת, ג) פרש"י „ולשון כהונה שירות הוא“.
(33) ש"ב ח, יח. וראה ספר השרשים שם.
(34) או י"ל בפשטות יותר (ובהמשך להמבואר בפנים), דאין לפרש שממלכת כהנים הו"ע משרתי ה' מצד התומ"צ, כיון שכבר נאמר בפסוק שלפניו העבודה ושירות דבני, ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי, ומלשון הכתוב „ואתם תהיו לי ממלכת כהנים“ מוכח, שכאן מדבר כבר ע"ד מעלתם (ושכרם) שמגיעים אלי. ועפ"ז יובן מה שהעתיק רש"י גם התיבות „ואתם תהיו לי“, אף שמפרש רק תיבת „(ממלכת) כהנים“.

(35) ראה מפרשים לפרש"י תצוה שם, משש"כ רש"י „לקדשו להכניסו בכהונה ע"י הבגדים שיהא כהן ליי, היינו „לכהנו ליי“ פ"י של „לקדשו“ (וראה בארוכה לקו"ש ח"ו ע' 171 ואילך).

אבל מובן שאין לומר כן בנדו"ד אשר „גוי קדוש“ הוא פ"י של „ממלכת כהנים“, כ"י א) „גוי

(25) עה"פ שם.
(26) ובאגדת בראשית פע"ט (פ): „שכולם נקראו כהנים בסניני שנאמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים .. כל אחד ואחד מהן כאילו כהן גדול כו“.
(27) ועד"ז ברשב"ם.
(28) דדוחק לומר שזהו רק בתור שכר סגולי (ולא – מסובב).
(29) וראה ס' השרשים להרד"ק שרש כהן. וגם שם משמע שענין השירות – עבודה – בתיבת כהן, וענין „ראש לעם“ שבכהן – ב' ענינים הם. ולהעיר מאברבנאל יתרו שם.
(30) משא"כ בגמ' שהבאה רק התחלת הכתוב (כנ"ל הערה 22) „ואתם תהיו לי“. ובפשטות הכוונה לכל המשך. ובדעת ר"י שם (פו, סע"ב) איתא „ואתם תהיו לי ממלכת כהנים“ בלי תיבת „וגוי“, וכי"ש בע"ש*, וביל"ש יתרו רמז רעח לפנינו.

(* או שלפי פשט"ם מתאים תואר כהן „משרת לאלקות“ רק ככהן שמשרת לאלקות (במקום מטיים) בביהמ"ק, וכי"ב, כנאמר (עקב יו"ד, ח) „לעמוד לפני ה' לשרתו“, ולא ע"י כללות קיום התומ"צ דבניי. ולהעיר מבחיני יתרו שם עה"פ על דרך הפשט כ"י ועל דרך הקבלה ממלכת כהנים ממלכת משרתים.

(* אבל ראה זק"ס ג' בדברי ר"י גם המשך הכתוב „וגוי קדוש“. ובדברי רבנן „ממלכת כהנים“.

קדוש" צום אויבערשטן, ע"ד ווי כהנים – כפשוטו.

ד. די דריי ענינים בפנימיות ובעבודת האדם⁴⁰:

„והייתם לי סגולה מכל העמים” – צום אַלעם ערשטן איז דער ענין הבחירה, וואָס דער אויבערשטער האָט בוחר גע- ווען בבנ"י בזמן מ"ת⁴¹, וואָס אמיתיות ענין הבחירה⁴² קומט אינגאַנצן מצד הבוחר. זי איז ניט מוכרח דורך (פאַרבונדן מיט) דער מעלה ויתרון פון דעם נבחר⁴³. דאָס וואָס דער אויבערשטער איז בוחר די אידן איז פאַרבונדן מיט אַזאָ מדרגה וואו עס איז כחשיכה כאורה⁴⁴ (ובפרט בנוגע לקבלת השפעה) און נאָך העכער, דער חילוק צווישן אידן און אומות העולם איז ניט די סיבה עיקרית פון בחירת בני⁴⁵, ובלשון רש"י⁴⁶, „אזא תאמ- רו אתם לבדכם שלי ואין לי אחרים עמכם”, נאָר מצד בחירתו ית', זיינען די אומות „בעיני ולפני לכולם”, און „חיבתכם ניכרת”.

דערנאָך קומט דער ענין פון עבודת⁴⁷

(הבדלה³⁶), ועדמש"נ³⁷, „ויבדל אהרן לה- קדישו גו' הוא ובניו גו'”.

פון דעם וואָס דער פסוק איז מוסיף „וגוי קדוש” איז מובן אַז „ממלכת כה- נים” דאָ ווערט ניט געמיינט דער ענין פון קדושה (הבדלה) צום אויבערשטן.

דעריבער לערנט רש"י אַז דער טייטש פון „ממלכת כהנים” דאָ איז (ניט ווי דער לשון כהונה ווערט געטייטשט כרגיל, נאָר) – „שרים”:

ולפי זה איז דער סדר פון די דריי מעלות אין די פסוקים זו למעלה מזו:

„והייתם לי סגולה מכל העמים”, איז דאָס וואָס אידן זיינען אַן „אוצר כחיב³⁸”, אַפגעטיילט פון שאר אומות³⁹. דערנאָך איז ער מוסיף, אַז ניט נאָר זיינען זיי „סגולה מכל העמים”, נאָר זיי זיינען „שרים” – וואָס „שרים” הערשן און פירן אַן מיט דער מדינה, מיט דעם אַרום.

און דערנאָך איז די הוספה „וגוי קדוש”, אַז אידן זיינען אינגאַנצן מובדל און אויפגעהויבן פון חול, פון דעם גאַנצן אַרום, פון כל עיני העולם, אַ גוי

(40) להעיר מאוה"ת שם ע' תתז וע' תתט ואילך. ד"ה ואתם תהיו לי תר"ס.

(41) שו"ע אדה"ז ס"ס ס"ד. וראה תניא פמ"ט (סט, סע"ב ואילך).

(42) ראה לקו"ש ח"א ע' 5 ואילך. וש"נ. לקמן ע' 408 ואילך (ובהערות שם, וש"נ).

(43) ראה לקמן הערה 48.

(44) תהלים קלט, יב.

(45) ראה תו"א כו, סע"א ואילך. סא, ג. לקו"ת צו ז, ד. ועוד.

(46) בפסוק „והייתם לי סגולה”.

(47) ראה אוה"ת שם ע' תתז, ובארוכה המשך תר"ס שם דבחי' והייתם לי סגולה זהו מעלתה מצד מהותה ועצמותה (בח' אהבה הטבעיות שיש בנשי' בירושא), ובחי' ממלכת כהנים הוא ההמשכה ע"י תומ"צ כו'.

קדוש" נאמר לאחרי „ממלכת כהנים”. (ב) נאמר בוא"ו המוסיף – „וגוי קדוש”. (ג) משנה בתוארם: „וממלכת כהנים וגוי קדוש”.

(36) ראה תו"כ ופרש"י ר"פ קדושים. פרש"י משפטים כב, ל. קדושים כ, ז. כו. ועוד*. תניא פמ"ו (טו, א). אגה"ת פ"י. ועוד.

(37) דה"א כג, יג.

(38) פרש"י עה"פ.

(39) וראה רמב"ן ובחיי שם. ולהעיר מספורנו עה"פ (טו, ו). וראה אוה"ת יתרו ע' תתד ואילך.

(* וי"ל, דגם לפרש"י (בראשית ב, ג. יתרו כ, יא) קדשו במן שלא ירד בשבת, ענינו ג"כ שמובדל בזה מיני השבוע. ועד"ז יל"פ בפרש"י יתרו (יט, יו"ד) וקדשתם וזימנתם שיכינו עצמם היום ומחר. וראה פרש"י שם, יא.

קדוש⁵⁶ לדבקה בא-ל הקדוש" דורך תומ"צ⁵⁷;

און מצד דער עבודה אין דברי הרשות, פון „כל מעשיך יהיו לש"ש" און „בכל דרכיך דעהו"⁵⁸, וויבאלד דאָס זיינען מע-שיך (שלך) און דרכיך (שלך), זיי זיינען דברי הרשות וואָס ווערן געטאָן לש"ש וכו', ווערן אידן אָנגערופן „כהנים – שרים", וואָס ווייזט אויף דער שליטה און אָנפירונג פון אידן מיט זאָכן פון דער וועלט (ובמילא – אַ שייכות צו זיי).

די עבודה איז אופנה ניט דורך זיין אויסגעטאָן פון וועלט, נאָר (בעיקר) צו שולט זיין און אָנפירן מיט עניני העולם, אויסנוצן די דברי הרשות, „לשם שמים", ביז אַז אין זיי גופא דערהערט זיך דער ענין פון אלקות – „דעהו", עס ווערט אין זיי אַ ברור וזיכור, ביז אַז זיי ווערן אַ דבר שבקדושה וכו' – כלים צו ג-טלעכקייט.

ה. דאָס איז בכללות. בפרטיות איז אויך אין דער עבודה פון קיום המצות פאָראַן די צוויי תנועות ואופנים:

א) ער לערנט תורה און איז מקיים מצות בכדי לדבקה בו ית', וואָס „אי

56 להעיר משו"ע אדה"ו או"ח מהדו"ק ר"ס ד. וראה מהדו"ת שם ובסי"א ס"ז.

57 ראה רמב"ם הל' שמיטה ויובל שם: כל איש ואיש .. להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעבודו .. הי' נתקדש קודש קדשים ויהי' ה' חלקו ונחלתו כו' כמו שזכה לכהנים ללוים.

58 באוה"ת ותר"ס שם, דגוי קדוש הוא העבודה דקדש עצמך במותר לך (יבמות כ, א. ספרי ראה יד, כא). אבל עיי"ש שזה בא מצד תכלית הביטול לאלקות, וכל הכוחות והלבושים שלו משועבדים לה' לבדו כו' (וראה לקו"ש ח"ט ע' 403-4). והמבואר לקמן בפנים דכהנים שרים הוא העבודה דלש"ש וכל דרכיך דעהו, היינו מצד התנועה והעבודה לפעול בעניני עולם.

ישראל⁴⁸, וואָס בכללות טיילט עס זיך אין צוויי אופנים: א) די עבודה אין דברי הרשות, וואָס ער טוט זיי לשם שמים⁴⁹, אָדער נאָכמער⁵⁰ אין אַן אופן פון „בכל דרכיך דעהו"⁵¹, ב) די עבודה אין לימוד התורה וקיום המצות.

און דאָס איז דער חילוק צווישן דער מעלה פון כהנים משרתי ה' ווי ס'ווערט געטייטשט בכל מקום (אָדער ווי דער פסוק זאָגט דאָ „גוי קדוש") – און דער מעלה פון „ממלכת כהנים" – „שרים":

די עבודה אין עניני קדושה (בלימוד התורה וקיום המצות) איז אין אַן אופן אַז מען איז אויסגעטאָן פון חול פון וועלט⁵², וואָס דאָס איז בדוגמת עבודת הכהנים „לעמוד לפני ה' לשרתו"⁵³, זיי זיינען מובדל פון עניני עולם, און נאָר „ה' הוא נחלתו"⁵⁴ – כל מהותם וענינם⁵⁵ איז „לעמוד לפני ה' לשרתו",

וואָס מצד דעם ווערן אידן אָנגערופן „גוי קדוש", זיי זיינען „משרתי וגוי

48 ובה במשך ליהייתם לי סגולה גו', כי הגילוי וההתאחדות דההתקשרות שמצד בחירה נקבע ע"י קדושת ישראל – ראה בארוכה לקמן ע' 408 ואילך. שם. ומודגש הוא גם בכתוב שלפניו שאף שענין הבחירה „והייתם לי סגולה גו'" אינו מצד תכונה ומעלה בהנבחר כנ"ל, מקדים „ועתה אם שמעו תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי גו'".

49 אבות פ"ב מ"ב.

50 ראה לקו"ש ח"ג ע' 907, 932.

51 משל"ג, ו.

52 ראה גם תניא פמ"ו (סו, א).

53 עקב יו"ד, ת. וקאי על הכהנים – ראה רש"י שם.

54 שם, ט. וברקח ית, כ „אני חלקך ונחלתך".

וראה לשון הרמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל.

55 ולהעיר שגם באכילתם (לא רק באכילת קרבנות כ"א גם באכילת תרומה וכיו"ב) מברכינן אשר קדשתו בקדושתו של אהרן וצונו (רמב"ם סוף הל' תרומות).

כים וועגן די אַנדערע דברות „כלום אתם עושים מלאכה . . משא ומתן יש ביניכם . . אב ואם יש לכם . . קנאה יש ביניכם יצה"ר יש ביניכם . . מיד הודו לו להקב"ה כו"ל.

פון דעם איז פאַרשטאַנדיק אַז דער מכוון פון נתינת התורה והמצוות איז ניט (בלויז) אַז אידן זאָלן זיין אָפּגעזונדערט פון עניני עולם (מלאכה, משא ומתן וכו') – דער ענין איז פאַראַן באַ מלאכים, און נאָך מיט מער שלימות ווי עס קען זיין באַ אידן דאָ למטה – נאָר (בעיקר) אַז געפינענדיק זיך דאָ למטה און האָבנדיק צו טאָן מיט אומות העולם און עניני עולם, ביז אַז „יצה"ר יש ביניכם", זאָלן דאַמאָלט אידן זיין „שרים". אַ איד זאָל זיין אַ שר ומושל אויף זיין יצה"ר ומדור תיו; און אַזוי אויך בעולם סביבו, ער איז אַ שר און פירט אָן מיט עניני העולם, זיי זאָלן נתברר ווערן און זיין דורכגענומען מיט גיטלעכקייט (וואָס דאָס איז די עבודה פון כל מעשיך ובכל דרכיך כנ"ל).

בכללות איז דאָס דער אויפטו פון מתן תורה, און דער יתרון אין דעם לימוד התורה וקיום המצוות וואָס נאָך מ"ת אויף דעם קיום התומ"צ פון די אבות (וואָס קיימו האבות כל התורה כולה עד שלא ניתנה⁶⁷):

קיום התומ"צ באַ די אבות איז געווען ניט צוליב פועל זיין זיכוך ועלית גש-מיות העולם, נאָר – צו ווערן און צו זיין מיוחד מיט אלקות, בלשון חז"ל⁶⁸ „האבות הן הן המרכבה" און ווי ער זאָגט אין תניא⁶⁹ „שכל אבריהם כולם

אפשר לדבקה בו באמת כי אם בקיום רמ"ח פקודין שהם רמ"ח אברין דמלאכ כביכול"⁵⁹. ד.ה. זיין לימוד התורה וקיום המצוות איז צוליב זיין „משרת ה'" – ווערן קדוש ומובדל פון וועלט, „גוי קדוש".

(ב) דער עסק התורה וקיום המצוות איז בכדי פועל זיין אויף גופו ונה"ב וחלקו בעולם, צו מאַכן פון וועלט אַ דירה⁶⁰ לו ית' בתחתונים⁶¹.

ו. עפ"ז יש לומר ביינה של תורה אין דעם פירוש רש"י, וואָס רש"י טייטשט ממלכת כהנים – שרים, און ניט ווי בכ"מ, כפשוטו – משרתי ה':

די גמרא⁶² זאָגט אין דער סוגיא פון מתן תורה, „בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מה לילוד אשה בינינו אמר להן לקבל תורה בא אמרו לפני חמודה גנוזה כו' אתה מבקש ליתנה לכו"ד מה אנוש כי תזכרנו⁶³ וגו' תנה הודך על השמים⁶⁴ א"ל הקב"ה למשה החזיר להן תשובה כו' אמר לפניו רבש"ע תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה⁶⁵ אנכי ה"א אשר הוצאתיך מארץ מצרים אמר להן למצרים ירדתם לפרעה השתעבדתם תורה למה תהא לכם, שוב מה כתיב בה⁶⁶ לא יהי לך אלקים אחרים בין עמים אתן שרויין כו'". ועד"ז האָט משה געענטפערט די מלא-

59) תניא פ"ד.

60) ראה תניא פל"ו-לו.

61) בפרטיות יותר י"ל שזהו החילוק דתורה ומצות: תורה עיקר מעלתה וענינה – דביקות; מצות עיקר ענינו – בירור העולם (וראה תניא פ"ה ופכ"ג). וראה אוה"ת ותרי"ט שם. ואכ"מ.

62) שבת פח, סע"ב ואילך.

63) תהלים ח, ה.

64) תהלים שם, ב.

65) יתרו כ, ב.

66) שם, ג.

67) יומא כח, ב. קידושין פב, א.

68) ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו.

69) תניא פכ"ג. וראה לשונו רפל"ד. ובפל"ט

(נג, א). פמ"ו (סו, א).

און די דרגא „וגוי קדוש“ איז – „וגו“
– צו דעם קומט מען צו און דאָס איז דער
גומר די עבודה פון „ממלכת כהנים“⁷².

ת. עפ"ז יש לבאר די שייכות פון ב'
סיון צו פ' במדבר:

דער תוכן פון דער פרשה איז מנין⁷³
בני ישראל, ביז אַז דער גאַנצער ספר
ווערט אָנגערופן „חומש הפקודים“⁷⁴.

בפרטיות רעדט זיך אין דער פרשה
וועגן דריי באַזונדערע ציילונגען:

בתחילת הסדרה – וועגן דעם מנין פון
כל בני ישראל אויסער די לויים – „אך
את מטה לוי לא תפקוד ואת ראשם לא
תשא בתוך בני“⁷⁵; „נאָכדעם ווערט דער
שבט לוי „נמנה לבדו“⁷⁶ – „מבן חודש
ומעלה תפקדם“⁷⁷; און ביים סיום הסדרה
– „נשא את ראש בני קהת מתוך בני לוי
גו' מבן שלשים שנה ומעלה גו'“, „מנה
מהם את הראיין לעבודת משא“⁷⁸.

ויש לומר אַז די דריי פרטי המנין
זיינען בדוגמא צו די דריי ענינים הנ"ל

היו קדושים ומובדלים מענייני עוה"ז
ולא נעשו מרכבה רק לרצון העליון לבדו
כל ימיהם“.

דעריבער איז אויך עיקר סדר חייהם
– רועי צאן, אָפּגעזונדערט פון וועלט⁷⁰.

ז. און דערפאַר לערנט רש"י אַז אין
דעם דיבור ה' וועגן דער עבודה פון אידן
בשייכות צו מ"ת, איז פריער די דרגת
העבודה פון „שרים“, און ערשט נאָכדעם
קומט מען צו (אויך) צו דעם מצב ומד-
ריגה פון „גוי קדוש“.

דערמיט איז אויך מובן וואָס דער
אַלטער רבי בשולחנו – זאָגנדיק אַז
„מיד אחר ר"ח התחיל משה להתעסק
עמהם בענין קבלת התורה“ – ברענגט
ער דעם פסוק „ובשלישי בשבת אמר
להם ואתם תהיו לי ממלכת כהנים“ און
די ווערטער „וגוי קדוש“ איז ער (בלויז)
מרמז מיט „וגו“ – להדגיש „כנ"ל, אַז
„ואתם תהיו לי ממלכת כהנים“ איז אַ
באַזונדער סוג און דרגא אין עבודה (און
„וגוי קדוש“ איז אַ צווייטע דרגא, אָבער
אַ המשך וגמר פון דער פריערדיקער),
און אין דעם באַשטייט דער עיקר
מכוון פון קבלת התורה, דעריבער איז
די ערשטע התעסקות („התחיל משה
להתעסק עמהם בענין קבלת התורה“)
געווען אין דעם וואָס „אמר להם
ואתם תהיו לי ממלכת כהנים“, אַז
דער עיקר מכוון פון קבלת התורה איז
אין דער עבודה⁷¹ פון „ואתם תהיו לי
ממלכת כהנים“.

72) ע"פ המבואר באוה"ת ותר"ס (הובא בהערה
58) ד „גוי קדוש“ הוא העבודה ז', קדש עצמן
במותר לך“ שהוא בתכלית הביטול, אולי י"ל
הכוונה מה ש „גוי קדוש“ „גומר“ העבודה
ז', ממלכת כהנים“, כי שלמות הפעולה בעולם,
השלמת הכוונה דדירה לו ית' עצמותו בתחונות,
הוא כאשר גם האדם הוא בכיטול לגמרי (ראה
לקו"ש חט"ו ע' 248 ואילך). ואכ"מ.

73) ראה לעיל סוף הערה 3.

74) יומא סו, ב. וראה פרש"י שם ד"ה ובחומש
הפקודים.

75) א, מט.

76) פרש"י שם.

77) ג, טו. וראה מפרשי רש"י שם א, מט. ונת'
בארוכה בלקו"ש חל"ג ע' 1 ואילך.

78) ד, ב"ג ובפרש"י.

70) תו"ח ויחי קב, ב: לפי ש „אין בעסק זה שום
טרדה כלל כו' וכל היום יוכל להיות פנוי מכל
מחשבה בלתי לה' לבדו“.

71) להעיר מעבודה ועבודה תמה (יומא כד,
א. ובפרש"י שם ד"ה עבודה תמה. וראה זבחים
קטו, ב).

– „והייתם לי סגולה מכל העמים, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, און „רגוי קדוש“.

און דערפאר איז דער ענין אין מנין בדוגמת „והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ“: „אעפֿ אז „לי כל הארץ“, עס זיינען דא „אחרים עמכם“, פונדעסט־וועגן זיינען אידן אויסגעטיילט מצד בחירתו של הקב"ה, און זיי ווערן ניט בטל לגבי שאר אומות – דאָס ווערט נתגלה דורך מנין, וואָס דורך דעם איז „חיבתכם ניכרת“, ווי רש"י זאָגט בחתילת פרשתנו: מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה, אָדער ווי זיין לשון אין ריש פ' שמות: „להודיע חיבתן“.

י"ד. בהמשך לזה איז דער פסוק מד־גיש „אך את מטה לוי לא תפקוד ואת ראשם לא תשא בתוך בני“, וואָרום זייער מנין איז פֿאַרבונדן ניט נאָר מיט דעם וואָס זיי זיינען אויסגעטיילט און ווערן ניט בטל, נאָר מיט „ואתה הפקד את הלויים“ – לשון מנוי שררה⁸⁵ – נשיאת ראש בסוג בפ"ע, גדר מיוחד:

דאָס וואָס מ'האָט דעם שבט לוי געציילט „מבן חודש ומעלה“ איז ווייל דורכדעם „הוא נמנה ליקרא שומר משמרת הקודש“⁸⁶ – בדוגמת העילוי פון „ואתם תהיו לי ממלכת כהנים“ – „שרים“, בנוסף אויף דעם וואָס זיי ווערן ניט בטל („והייתם לי סגולה גו").

און לאח"ז קומט דער מנין פון די משפחות בני לוי קהת גרשון ומררי, מבן שלשים שנה ומעלה – וואָס „בא לצבא לעשות מלאכה באה"מ. בפרשתנו

ט. דער ביאור בזה:

עס שטייט אין של"ה⁷⁹, אָז דורך דעם וואָס מען האָט געציילט די אידן זיינען זיי געוואָרן אַ „דבר שבמנין“, וואָס דבר שבמנין לא בטיל⁸⁰. דאָס וואָס אַ דבר שבמנין ווערט ניט בטל, איז ניט אין דעם זעלבן אופן ווי אַנדערע דברים חשובים ווערן ניט בטל, ווי ברי"ט⁸¹ בע"ח⁸² וכיו"ב – וואָס דאָרטן איז די חשיבות אין דער זאָך גופא בגלוי, זי איז אַנדערש בגלוי פון אַנדערע זאָכן;

משא"כ אַ דבר שבמנין וואָס לא בטיל איז – דורך דעם וואָס מען ציילט עס, דערוויסט מען זיך⁸³ אָז ער האָט אַ חשיבות⁸⁴ ובמילא – לא בטיל. די חשיבות זיינען איז ניט גלוי וניכרת אין גוף הדבר.

דער ענין ברוחניות איז: מנין באַווייזט אויף דער בחי' פון אידן אין וועלכע בחיצוניות זיינען אידן ניט אויסגעטיילט (לכאורה) פון אַנדערע אומות; דאָס וואָס זיי ווערן ניט בטל איז מצד דעם וואָס

79) שמו, סע"א ואילך. נת' בד"ה צהר תעשה תרע"ג (בהמשך תער"ב). וראה לקר"ש ח"ד ע' 1019 ואילך.

80) ביצה ג, ב. וש"נ. שו"ע יו"ד סק"י ס"א. שו"ע אדה"ז סי' תמו ס"ב.

81) חולין ק, א. רמב"ם הל' מאכלות אסורות פט"ז ה"ו. טוש"ע יו"ד סי' ק ס"א.

82) זבחים עג, א. רמב"ם שם ה"ו. טוש"ע סק"י שם.

83) להעיר שדבר שבמנין תלוי במקום (ראה ש"ך שם סק"ג).

84) להעיר מלשון הרשב"א יבמות (פא, ב): דברים שהשיבותן מצד מנינו, ולהעיר מצפ"ע

ריש הל' מאכא"ס בסימני טהרה כו' אם הוי רק סימן או גורמים הטהרה כו'.

85) א, נ וברש"י.

86) פרש"י שם ג, טו.

אויך דער חידוש פון „נשא את ראש בני קהת“ איז ניט אינגאנצן פאַרבונדן מיט פ' במדבר, וואָרום כאָטש אַז בני קהת זיינען אויסגעטיילט אין זייער עבודה, איז אָבער זייער סדר המנין (מבן שלשים שנה ומעלה) דער זעלבער ווי ביי אַלע בני לוי; און אפילו דער אופן עבודה פון בני קהת (עבודת משא) איז פאַראַן אויך באַ בני גרשון⁹¹; ביז אַז דער „נשא את ראש בני קהת“ (בסוף פרשתנו) איז די התחלה פון דעם המשך הענין (אין דער סדרה שלאח“ז): „נשא את ראש בני גרשון גם הם“.

דער חידוש און ענין המיוחד אין פ' במדבר, איז דער מנין און דער תפקיד פון כללות שבט לוי, דאָס וואָס דער אויבערשטער האָט די לויים ממנה געווען צו זיין „תחת כל בכור בבני“⁹² אַנשטאָט כל בכור – דער ערשטער און אָנפירער פון אַלע קינדער, לוקח פי שנים בהירושה וכו'⁹³.

(וואָס אין דעם אַלעם איז דאָך דאָ עבודה להוי' פון דעם „בכור בבני“).

ווייל, כנ"ל, דער עיקר ומטרה פון מתן תורה איז „ואתם תהיו לי ממלכת כהנים – שרים“, צו שולט זיין אויף עניני עולם און אָנפירן מיט זיי, פועל זיין אַז זיי זאָלן ווערן אַ דירה לו ית'.

און בכל שנה ושנה, ווען „הימים האלה נזכרים“⁹⁴, און יעדער איד בעבור דתו טוט אין דער הכנה פון „ואתם תהיו לי ממלכת כהנים – שרים“, ווערט אויך אויפגעטאָן דער ענין פון

שטייט דער מנין פון בני קהת, וואָס איז פאַרבונדן מיט „עבודת בני קהת באוהל מועד קודש הקדשים“⁸⁷.

דער מנין איז ניט מצד דעם כללות/דיקן תפקיד פון די לויים, די שררה פון „שומר משמרת הקודש“, נאָר מצד „מלאכה באה"מ" און באַ בני קהת מצד דעם וואָס בני קהת זיינען אויסגע-טיילט אויף צו טראָגן די כלי הקודש – „המקודש שבכולן“⁸⁸.

וואָס בכלל איז דאָס ע"ד ווי די מעלת העבודה פון „וגוי קדוש“ כנ"ל. נוסף ע"ז – בפרשתנו – איז דער מנין פון בני קהת צוליב עבודת הקודש, נשיאת הארון כו' – המקודש שבכולן. וי"ל אַז עס איז אויך פאַרבונדן און שייך מיט דעם וואָס כהנים זיינען פון בני קהת⁸⁹ און „יצא ממנו אהרן הכהן שהוא קודש הקדשים“⁹⁰.

יא. ע"ד ווי גערעדט פריער אַז דער עיקר הכנה צו מ"ת איז „ואתם תהיו לי ממלכת כהנים – שרים“ – עד"ז זעט מען, בענין הנ"ל, אַז דער חידוש מיוחד פון פ' במדבר איז מנין בני לוי:

דער מנין פון כללות בני ישראל איז ניט קיין ענין וואָס ווערט נתחדש און אויפגעטאָן ערשט אין אונזער סדרה – דאָס איז שוין געווען פריער – ווי רש"י זאָגט גלייך, אַז „כשיצאו ממצרים מנאן כו" (וואָס „מתוך חבתן לפניו מונה אותם כל שנה“) און דאָ רעדט זיך שוין וועגן דעם דריטן מנין פון בני ישראל.

(87) ד, ג"ד.

(88) פרש"י שם.

(89) ראה של"ה שם (שמו, סע"א): ופקודת בני קהת הם ג"כ פקודת הכהנים בנשיאת הארון כו'.

(90) במדבר פ"ו, ב (בסופו). ראה של"ה שם שמש, ב ואילך.

(91) להעיר מבמדבר"ר שם „וגרשון ה' קודש“.

(92) שם ג, מא.

(93) ראה פרש"י יוחי (מט, ג): בכהונה, במלכות.

(94) מג"א ט, כה. ראה רמ"ז בס' תיקון שובבים,

הובא ונת' בספר לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

ובפנימיות⁹⁷, און דורך דעם אויך צו לערנען בקרוב ממש – תורתו של משיח, וואָס דעמאָלט וועט זיין והי' הוי' למלך על כל הארץ גו'⁹⁸, והייתה להוי' המלוכה⁹⁹.

(משיחת ש"פ במדבר, ב' סיון, תשכ"ו)

„ממלכת כהנים“ כפשוטו, ביז כפשוטו ממש – בביהמ"ק השלישי.

אידן ווערן שרים אויף כל עניני העולם, ביז אַז „שתמליכו שרים של-מעלה“ (ווי דער מגיד⁹⁵ טייטשט אָפּ „ממלכת כהנים“),

97 כלשון ברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר בקשר לחה"ש.

98 זכרי' יד, ט.

99 עובדי' בסופו. וראה רמב"ם (דפוס רומי ירושלים תשט"ו) וכר', שלא שינתה ביקורת אר"ה) הל' מלכים ספי"א: (שהדברים שלפני ביאת המשיח הם) ליישר דרך למלך המשיח ולתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד.

מען איז זוכה צו דעם מצב פון „מלכים אומניך ושרותיהם מיניקותיך“⁹⁶ נאָך זייענדיק אין גלות, און מ'גרייט זיך צו מקבל זיין די תורה בשמחה

95 אור תורה לד, א.

96 ישעי' מט, כג.

